

Streszczenie rozprawy doktorskiej:

**SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ LICHEŃSKIEJ WOBEC WYBRANYCH
PROBLEMÓW WSPÓŁCZESNYCH POLAKÓW.
STUDIUM TEOLOGICZNOPASTORALNE.**

Głównym celem dysertacji jest poszukiwanie odpowiedzi na pytanie czy i w jakim zakresie księża marianie wraz ze swoimi współpracownikami (prezbiterat diecezjalny, osoby życia konsekrowanego i świeccy) w podejmowanym duszpasterstwie sanktuaryjnym odpowiadają na problemy stojące przed współczesnymi Polakami pielgrzymującymi do sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej. Autor dysertacji podjął próbę odpowiedzi na pytanie o *znaki czasu* dla duszpasterstwa sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej w kontekście jego wierności wobec Magisterium Kościoła, charyzmatu nie tylko tego sanktuarium, ale także charyzmatu wspólnoty zakonnej, której opiekę duszpasterską Kościół w tym miejscu powierzył, a także w kontekście zmieniających się warunków życia współczesnych Polaków i przeżywanych przez nich problemów. Podjęte badania pozwalają wytyczyć takie kierunki działań, które będą adekwatną odpowiedzią wobec polskich *znaków czasu* i pozwolą zgodnie z nauczaniem Kościoła zdynamizować duszpasterstwo w tym sanktuarium.

Autor postanowił zdefiniować problemy współczesnego Polaka jako wielorakie zjawiska i trudności w wymiarze religijnym i pozareligijnym, których źródłem są szybko zmieniające się konteksty życia. Ponieważ w literaturze można spotkać jeszcze wiele innych definicji i koncepcji rozumienia pojęcia problem, i to w różnych jego klasyfikacjach i rodzajach, autor niniejszej dysertacji podszedł do tej kwestii w sposób oryginalny wyodrębniając problemy Polaków na podstawie zaprojektowanych i przeprowadzonych autorskich badań jakościowych. Innymi słowy, sami przybywający do Lichenia pielgrzymi, którzy zgodzili się wziąć udział w badaniu

artykułują problemy z którymi przybywają do sanktuarium, a które nie powinny być obojętne realizowanemu w nim duszpasterstwu. Autor prowadząc swoją refleksję skorzystał zasadniczo z jednego z paradygmatów badawczych stosowanych w teologii pastoralnej zwanego paradygmatem trzech etapów analizy teologicznopastoralnej. Klasycznie paradygmat ten ujęty jest w formie sylogizmu praktycznego, w którym przesłanką większą jest zasada objawiona sformułowana w wyniku poszukiwań nauk teologicznych, przesłankę mniejszą stanowią dane zaczerpnięte z badań socjologicznych, a wniosek będący zasadą urzeczywistniania się Kościoła ma charakter teologiczny. Użyty paradygmat obejmuje trzy etapy postępowania badawczego: eklezjologiczny, kairologiczny i prakseologiczny.

Sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej wraz z całym pastoralnym bogactwem pełnionej w nim posługi wpisuje się w historycznie uzasadniony charyzmat tego *miejsca świętego* i pozwala również na nieustanną konfrontację realizowanego już duszpasterstwa z problemami, a więc pośrednio i oczekiwaniami przybywających do Lichenia pielgrzymów. Dlatego autor, pragnąc być jak najbardziej wiernym aktualnej sytuacji życia Polaków, oddał głos samym pielgrzymom, którzy uczestnicząc w zaprojektowanych i przeprowadzonych przez niego, pod profesjonalnym okiem socjologa, badaniach dialogowych (wywiadach) pozwolili mu poprzez analizę zebranego materiału badawczego na wydobycie i nazwanie najważniejszych według nich problemów. To odważne zadanie stało się obok wskazanych w pracy wymagań normatywnych podstawą do konsekwentnego rozwiązania głównego problemu badawczego pracy, która składa się z pięciu rozdziałów tworzących komplementarną jedność.

Summary of the doctoral dissertation:

**THE SHRINE OF OUR LADY OF LICHEN IN THE FACE OF SELECTED
PROBLEMS OF CONTEMPORARY POLISH PEOPLE.**

A THEOLOGICAL-PASTORAL STUDY.

The main goal of the dissertation is to seek an answer to the question whether and to what extent Marian priests together with their coworkers (diocesan priest, persons of consecrated life, and laity) in the pastoral care of the Shrine are responding to the problems faced by contemporary Poles who make pilgrimages to the Shrine of Our Lady of Lichen. The author of the dissertation attempted to answer the question about the signs of the times for the pastoral care of the Shrine of Our Lady of Lichen in the context of its fidelity to the Magisterium of the Church, the charism not only of this shrine, but also of the charism of the religious community, to which the Church entrusted the pastoral care in this place, as well as in the context of the changing conditions of life of contemporary Poles and the problems they experience. The research undertaken allows us to set out such directions which will be an adequate response to the Polish signs of the times and will allow, in accordance with the teaching of the Church, to stimulate pastoral care in this sanctuary.

The author decided to define the problems of a contemporary Pole as multiple phenomena and difficulties in the religious and nonreligious dimension, which originate from the rapidly changing contexts of life. Since there are many other definitions and concepts of understanding the concept of a problem in literature, and in its various classifications and types, the author of this dissertation has approached this issue in an original way, distinguishing the problems of Poles on the basis of designed and conducted qualitative research. In other words, the pilgrims who have agreed to take part in the study articulate the problems with which they come to the Shrine and which should not be indifferent to the pastoral work carried out there.

In conducting his reflection, the author basically used one of the research paradigms applied in pastoral theology, called the paradigm of three stages of theological-pastoral analysis. Classically, this paradigm is presented in the form of practical syllogism, in which the revealed principle formulated as a result of the search for theological sciences is the greater premise, the lesser premise is the data taken from sociological research, and the conclusion being the principle of the Church's realization is theological. The paradigm used includes three stages of the research procedure: ecclesiological, kairological and praxeological.

The Shrine of Our Lady of Lichen, together with all the pastoral richness of its ministry, is part of the historically justified charism of this holy place and also allows for a constant confrontation of the pastoral care already carried out with the problems, and thus indirectly with the expectations of pilgrims coming to Lichen. That is why the author, wanting to be as faithful as possible to the current situation of Poles' lives, gave a voice to the pilgrims themselves, who by participating in dialogue research (interviews) designed and conducted by him, under the professional eye of a sociologist, allowed him, through the analysis of the collected research material, to extract and name the most important problems according to them.

This bold task has become, in addition to the normative requirements indicated in the paper, the basis for a consistent solution of the main research problem of the dissertation, which consists of five chapters forming a complementary unity.